

הקב"ה השליך משמים זיו איקונין של יעקב מדת תפארת כדי לעורר רחמים על ישראל

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

והנה כאשר נתבונן נראה כי בדברי הקב"ה שמקונן על ישראל: "אוי לבנים", הוא יתברך מזכיר ג' לשונות: א) "החרבתי את ביתי". ב) "שרפתי את היכלי". ג) "הגליתים לבין אומות העולם". ומבאר הגר"א מוויילנא זי"ע בספר "ביאורי אגדות" מכתב יד קדשו (ברכות שם), כי ג' דברים אלו מכוונים כנגד ג' ענינים הקשורים לחורבן:

א) חורבן בית המקדש של מעלה, שאין הקב"ה נכנס לשם בזמן הגלות, כמבואר בגמרא (תענית ה.): "אמר הקב"ה לא אבוא בירושלים של מעלה עד שאבוא לירושלים של מטה". ב) שריפת בית המקדש של מטה, ג) גלות ישראל בין האומות. על ג' חורבנות אלו שואג הקב"ה כארי: "אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי", בית המקדש של מעלה, "ושרפתי את היכלי", בית המקדש של מטה, "והגליתים לבין אומות העולם", גלות ישראל.

בדרך זו מבאר הגר"א ענין שלש השאגות, שהקב"ה שואג כארי בג' משמורות של הלילה, שהתחלקו בכתוב: "ה' ממרום ישאג", הרי שאגה אחת, "שואג ישאג על נוהו", הרי ב' שאגות, כי השאגה הראשונה במרום: "ה' ממרום ישאג", היא על חורבן בית מקדש של מעלה שהוא במרום, ואילו שתי השאגות האחרות: "שואג ישאג על נוהו", הן כנגד שריפת בית מקדש של מטה וגלות ישראל למטה בעולם הזה.

נמצינו למדים מדבריו הקדושים, כי אין זה מספיק לבכות ולהתאבל רק על חורבן בית המקדש של מטה וגלות ישראל, אלא צריך לבכות ולהתאבל גם על חורבן בית מקדש של מעלה. ויש לומר כי כנגד שלשה דברים אלו, חורבן בית המקדש של מעלה, שריפת בית המקדש של מטה, גלות ישראל בין האומות, קבעו שלשה שבועות של בין המצרים שבהם צריך להתאבל על שלש צרות הללו.

כסא הכבוד הוא בית מקדש של מעלה

אלא שעדיין מוטלת עלינו חובת הביאור, מה ראה הקב"ה על ככה להחריב את הבית המקדש של מעלה, ולא הסתפק בחורבן בית המקדש של מטה וגלות ישראל, ובפשטות הכוונה בזה כדי להשתתף בצערם של ישראל, בבחינת (ישעיה סג ט): "בכל צרותם לו צר". אולם עוד לאלוק מילין לבאר הענין בזה.

נקדים מה שידוע כי בית מקדש של מעלה מכוון כנגד בית מקדש של מטה, כמו שכתוב בפרשת ויצא (בראשית כח טז): "ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה, אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים". ופירש רש"י: "ומדרשו שבית המקדש של מעלה מכוון כנגד בית המקדש של מטה".

וכן פירש רש"י על הפסוק בפרשת משפטים (שמות כג כ): "הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכינותי". ופירש רש"י: "ומדרשו אל המקום אשר הכינותי, כבר מקומו ניכר, וזה אחד מן המקראות שאומרים שבית המקדש של מעלה מכוון כנגד של מטה".

מדרש: "השליך משמים ארץ תפארת ישראל",

הקב"ה השליך משמים צורת יעקב החקוקה בכסא הכבוד

הגר"א: הקב"ה שואג ג' שאגות: א) על חורבן ביהמ"ק שלמעלה, ב) חורבן ביהמ"ק שלמטה, ג) גלות ישראל

המגיד מקוזניץ: בשעת החורבן טייל הקב"ה עם אברהם "ארוכות וקצרות", להמתיק דינים על ידי החסדים

אברהם אבינו הציל את ישראל מכליה בטענה שכבר שפך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים

הדין, כי עצם חורבן בית המקדש היה מצד מדת הדין, אולם מאחר שתכלית החורבן היה כדי שישפוך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים ולא על ישראל, נמצא כי היה טמון בו חסד גדול כדי להציל את ישראל מכליה.

מענה יאיר לנו להבין ביאור המדרש: "בליל תשעה באב נכנס אברהם אבינו לבית קדשי הקדשים, אחוזו הקב"ה בידו והוא מטייל בו ארוכות וקצרות", ומפרש המגיד מקוזניץ זי"ע: "פירוש הקב"ה הכניס לאברהם אבינו ע"ה שהוא איש חסד להמתיק דינים מעל ישראל, וזה שהיה מטייל בו ארוכות הם החסדים וקצרות הם הגבורות".

הביאור בזה, שהכניס הקב"ה את אברהם איש החסד לבית המקדש, כדי שימתיק את הדינים להציל את ישראל מכליה, על ידי שיגזור אמור בבחינת צדיק גורו והקב"ה מקיים, כי במה ששפך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים כבר קיבלו ישראל עונשם, וזהו שטייל הקב"ה עם אברהם "ארוכות וקצרות" שהם חסדים וגבורות, כדי להמשיך על ידי חורבן בית המקדש שילוב נפלא של מדת החסד עם מדת הדין להציל את ישראל מכליה.

חורבן בית מקדש של מעלה ושל מטה

נקדים עוד הקדמה יקרה ממשנתו הטהורה של הגה"ק רבי אליהו מוויילנא זי"ע, על מה ששינו בגמרא (ברכות ג.): "רבי אליעזר אומר שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי, שנאמר (ירמיה כה ל) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שואג ישאג על נוהו". ופירש רש"י: "ה' ממרום ישאג", הרי שאגה אחת, "שואג ישאג על נוהו", הרי עוד שתי שאגות.

והנה בגמרא (שם) מבואר עוד מה שהקב"ה אומר בשעה שהוא שואג כביכול כארי: "אמר רב יצחק בר שמואל משמיה דרב, שלש משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג כארי ואומר, אוי לבנים שבעוונותיהם החרבתי את ביתי, ושרפתי את היכלי, והגליתים לבין אומות העולם".

"פירוש הקב"ה הכניס לאברהם אבינו ע"ה שהוא איש חסד, להמתיק דינים מעל ישראל, וזה שהיה מטייל בו ארוכות הם החסדים וקצרות הם הגבורות, ואמר לו [הקב"ה] מה לידידי בביתי, כי כבר שפכתי עליהם חמתי, לכן השיב אברהם אבינו ע"ה בני היכן הם, כלומר כיון שהם על כל פנים בני, מהראוי שזכותי יגן עליהם ולא היה לך לשפוך חמתך עליהם".

והנה מה שכתב כי ארוכות וקצרות הם חסדים וגבורות, נראה שהמקור לכך הוא בתיקוני זוהר (הקדמה יז). במאמר "פתח אליהו", שמבאר שם סדר המדות: "חד אריך וחד קצר". ומפרש ב"פרדס רמונים" להרמ"ק (שער ד פ"ו), "חד אריך", היא מדת החסד על שם שהקב"ה מאריך אפו שלא להעניש החוטא עד שישוב בתשובה, "וחד קצר", היא מדת הגבורה שרצונה לקצר ולהעניש את החוטא מיד.

וזהו שביאר ה"עבודת ישראל" שהיה הקב"ה מטייל עם אברהם "ארוכות וקצרות", שהיו עוסקים בעניני חסדים שהם ארוכות ובעניני גבורות שהן קצרות. אמנם דבריו הקדושים צריכים ביאור מה שכתב: "פירוש הקב"ה הכניס לאברהם אבינו ע"ה שהוא איש חסד להמתיק דינים מעל ישראל", והנה בסופו של דבר אינו מבואר כלל איך נמתקו הדינים, שהרי על שאלת אברהם: "בני היכן הם", השיב לו הקב"ה: "חטאו והגליתים לבין האומות".

"שפך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים"

חשבתי דרכי לבאר הענין בזה, על פי מה שמצינו במדרש (איכ"ר ד טו): "כתוב (תהלים עט א) מזמור לאסף אלקים באו גוים בנחלתך, לא הוה קרא צריך למימר אלא בכי לאסף, נהי לאסף, קינה לאסף, ומה אומר מזמור לאסף, אלא... כך אמרו לאסף, הקב"ה החרים היכל ומקדש ואתה יושב ומזמר, אמר להם, מזמר אני ששפך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים ולא שפך חמתו על ישראל".

נמצינו למדים מזה, כי חורבן בית המקדש היה שילוב נפלא של מדת החסד עם מדת

לקראת שבת חזון הבא עלינו לטובה שחל תמיד בחודש אב בשבוע השלישי של בין המצרים, דבר בעתו מה טוב להתבונן במה שגילה לנו המקונן האלקי ירמיה הנביא, חידוש עצום בקשר לחורבן בית המקדש, במגילת איכה שכתב על החורבן (איכה ב א): "השליך משמים ארץ תפארת ישראל ולא זכר הדום רגליו ביום אפו". דרשו על כך חכמינו ז"ל במדרש (איכה רבתי ב ב):

"משל לבני מדינה שעשו עטרה למלך, הקניטוהו וסבלו, הקניטוהו וסבלו, אחר כך אמר להם המלך, כלום אתם מקניטין אותי, אלא בעבור עטרה שעטרתם לי, הא לכוון טרון באפיקון, [הרי לכם מתנתכם מושלכת באפיקון], כך אמר הקב"ה לישראל, כלום אתם מקניטין אותי אלא בשביל איקונין של יעקב שחקוקה על כסאי, הא לכוון טרון באפיקון, הוי השליך משמים ארץ וגו'".

בספר "בן איש חיל" על המועדים מהגה"ק רבי יוסף חיים מבגדאד זצ"ל (דרוש א לשבת תשובה) מביא בשם המפרשים, לפרש בזה מאמרם (יומא פו.): "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד שנאמר שובה ישראל עד ה' אלקיך". הביאור בזה על פי הידוע כי הגאולה העתידה תלויה בתשובה, כמאמרם (יומא פו.): "גדולה תשובה שמקרבת את הגאולה".

נמצא כי על ידי תשובה נזכה להחזיר איקונין של יעקב בכסא הכבוד, הנה כי כן זהו ביאור המאמר: "גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד" כי השפעת התשובה מגעת עד כסא הכבוד להחזיר שם צורתו של יעקב, ומביא ראיה על כך מהפסוק: "שובה ישראל", שתשוב את תפארת ישראל איקונין של יעקב, "עד ה' אלקיך", עד לכסא הכבוד כפי שהיה שם טרם שהפילו הקב"ה ארצה.

אמנם כל משכיל ייבהל וישתומם על כך, איך יעלה על הדעת שהקב"ה הבוחר בעמו ישראל באהבה, השליך משמים זיו איקונין של יעקב, רק משום שישראל מקניטים את הקב"ה, הלא ברור שיש להקב"ה את היכולת להעניש ח"ו את ישראל, אפילו כשצורתו של יעקב אבינו חקוקה בכסא הכבוד, ואין ספק שטמון כאן רעיון עמוק, והחובה מוטלת עלינו לפענח ענין עמוק זה גם לפי קוצר השגתנו.

הקב"ה טייל עם אברהם בט' באב ארוכות וקצרות

ונראה לבאר הענין בזה בדחילו ורחימו, על פי כמה הקדמות אמיתיות מפי סופרים וספרים הקדושים אשר יאירו לנו את הדרך, וזה יצא ראשון מאמר חכמינו ז"ל במדרש (איכ"ר א כ): "בליל תשעה באב נכנס אברהם אבינו לבית קדשי הקדשים, אחוזו הקב"ה בידו והוא מטייל בו ארוכות וקצרות, אמר לו הקב"ה (ירמיה יא טו) מה לידידי בביתי, אמר לו רבוני בני היכן הם, אמר לו חטאו והגליתים לבין האומות".

ומבאר ב"עבודת ישראל" להמגיד הקדוש מקוזניץ זי"ע (מגלת איכה) כוונת המדרש שהיה מטייל בו ארוכות וקצרות:

אמנם ראוי לדעת חידוש גדול שמצינו בענין זה בכמה מקומות, כי הבית המקדש של מעלה הוא בעצם הכסא הכבוד שהקב"ה יושב עליו, כמו שפירש רש"י על הפסוק בשירת הים (שמות טו יז): **"מכון לשבתך - מקדש של מטה מכון כנגד כסא של מעלה"**. ופירש המזרחי: **"דאם לא כן מאי מכון 'לשבתך' דקאמר, דמשמע שהוא עיקר ישיבתו של מקום, והלא אין עיקר ישיבתו של מקום אלא בכסא הכבוד של מעלה, כדכתיב השמים כסאי והארץ הדום רגלי, וכתיב ה' בשמים הכין כסאו"**.

ובאמת מצינו על כך מקרא מפורש בדברי הנביא (ירמיה יז ב): **"כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו"**, ודרשו בגמרא (פסחים ה.) מקרא זה על בנין בית המקדש, הרי לנו דברים ברורים כי הכסא הכבוד במרום הוא מקום מקדשנו. וכן משמע מלשון הכתוב בדברי הנביא (ישעיה ס יג): **"כבוד הלבנון אליך יבוא ברוש תדהר ותאשור יחדיו לפאר מקום מקדשי ומקום רגלי אכבד"**.

ופירש הרד"ק: **"כי בית המקדש מכון כנגד כסא הכבוד, ואם כסא הכבוד מושבו, בית המקדש הדום רגליו"**. וכן פירש ב"מצודות דוד" (שם): **"ומקום רגלי אכבד, בית המקדש יבנה בנין מכובד, ואחז במשל כאלו המקום יושב על הכסא אשר בשמים, ורגליו יורדים לנוח בבית המקדש, כמו (תהלים צט ה) והשתחוו להדום רגליו"**. וכן מפורש במגילת איכה בפסוק שהתחלנו בו: **"השליך משמים ארץ תפארת ישראל ולא זכר הדום רגליו ביום אפו"**. ופירש רש"י: **"הדום רגליו, שרפרף מרגלותיו וזה בית המקדש"**.

ועתה בא וראה כי ענין זה מבואר בהרחבה במדרש תנחומא (פרשת נשא אות יא):

"בוא וראה בשעה שאמר הקב"ה למשה שיאמר לישראל שיעשו לו משכן, אמר הקב"ה למשה, משה הרי מקדשי בנוי למעלה שנאמר (ירמיה יז יב) כסא כבוד מרום מראשון, ושם היכל כמו שנאמר (חבקוק ב כ) וה' בהיכל קדשו הס מפניו כל הארץ, ושם כסא כבודו בנוי שנאמר (תהלים קג יט) ה' בשמים הכין כסאו, וכן ישעיה אומר (ישעיה ו א) יושב על כסא רם ונשא ושוליו מלאים את ההיכל, ובשביל חיבתכם אני מניח בית המקדש העליון שהוא מתוקן עד שלא נברא העולם, וארד ואשכון ביניכם שנאמר (שמות כט מה) ושכנתי בתוך בני ישראל, וכתיב (שם כה ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם".

הקב"ה יושב על כסא הכבוד בקדשי הקדשים של מעלה

אמנם ענין זה צריך ביאור, שהרי הכסא הכבוד הוא כסא שהקב"ה כביכול יושב עליו, ואילו בית המקדש הוא בית שמקיף על הנמצאים בתוכו, הנה כי כן איך אפשר לומר שהכסא הכבוד של מעלה שהקב"ה יושב עליו הוא הבית המקדש של מעלה. אך אחרי העיון מצאתי פתרון לענין זה מדברי חכמינו ז"ל במדרש תנחומא (פרשת ויקהל אות ז):

"חביב הוא מעשה הארון ככסא הכבוד של מעלה, שנאמר (שמות טו) מכון לשבתך פעלת ה' מקדש וגו', שמקדש של מעלה מכון כנגד בית המקדש של מטה, והארון מכון כנגד כסא הכבוד של מעלה שנאמר (ירמיה יז יב) כסא כבוד מרום מראשון, ובאיזה מקום היה מקום מקדשנו, הוי פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידך, אל תקרי מכון אלא מכון כנגד כסא הכבוד".

הרי לנו דברים ברורים שהקב"ה יושב כביכול על כסא כבודו בבית המקדש של מעלה בקדשי הקדשים, שהוא מכון כנגד הארון שהיה בקדשי הקדשים בבית המקדש של מטה. ולפי זה יתבאר דקדוק לשון הכתוב (ירמיה יז יב): **"כסא כבוד מרום מראשון מקום**

מקדשנו", כלומר כסא הכבוד שנמצא במרום, מקומו הוא בבית מקדשנו של מעלה.

ונראה לבאר לפי זה מה שייחסו הנביאים את הבית מקדש של מעלה לכסא הכבוד, כדי ללמדנו כי שורש הקדושה שיש בבית המקדש של מעלה, הוא מצד שהקב"ה כביכול יושב שם על כסא כבודו, והרי זה ממש כמו בית המקדש של מטה שיש בה קדושה מצד שהקב"ה משרה שם את שכינתו, ככתוב (שמות כה ח): **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"**.

נמצא לפי זה כי שני המאמרים שהביא רש"י, מאמר אחד בפרשת ויצא: **"ומדרשו שבית המקדש של מעלה מכון כנגד בית המקדש של מטה"**, ומאמר אחד בפרשת

מדרש: הקב"ה יושב על כסא כבודו בקדשי הקדשים של מעלה במקום המכון כנגד הארון של מטה

אלשיך: ביהמ"ק השלישי שהוא בזכות יעקב לא יחרב, כי אין בו שום אחיזה לא מצד עשו ולא מצד ישמעאל

כל זמן שצורתו של יעקב היתה חקוקה בכסא הכבוד לא היה אפשר להחריב בית המקדש של מעלה

הקב"ה השליך זיו איקונין של יעקב, כדי שיוכל להחריב בית מקדש של מעלה ולהציל את ישראל מכליה

אולם הלא כלל גדול הוא כי כדי שירד שפע מן השמים, צריך שתעלה מקודם התעוררות מלמטה על ידי המצוות ומעשים טובים בעולם הזה, כמבואר בזוהר הקדוש (פרשת וארא לא:): **"תא חזי באתערותא דלתתא אתער לעילא, ועד לא יתער לתתא לא יתער לעילא לאשראה עליה"**. לכן צוה הקב"ה להקריב לו קרבנות בבית מקדש של מטה, ועל ידי אש המזבח שעולה מלמטה למעלה: **"ריח ניחוח אשה לה"**, יורד שפע רב של קדושה מבית מקדש של מעלה לבית מקדש של מטה.

יומתק לפרש בזה מקרא שכתוב: **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"**, ודקדקו המפרשים על שפתח בלשון יחיד **"מקדש"** וסיים **"בתוכם"** שהוא לשון רבים. אך לפי האמור יש לומר

| | |
|---|--|
| <div></div> | <div>מדרש: הקב"ה יושב על כסא כבודו בקדשי הקדשים של מעלה במקום המכון כנגד הארון של מטה</div> |
| <div>אלשיך: ביהמ"ק השלישי שהוא בזכות יעקב לא יחרב, כי אין בו שום אחיזה לא מצד עשו ולא מצד ישמעאל</div> | |
| <div>כל זמן שצורתו של יעקב היתה חקוקה בכסא הכבוד לא היה אפשר להחריב בית המקדש של מעלה</div> | |
| <div>הקב"ה השליך זיו איקונין של יעקב, כדי שיוכל להחריב בית מקדש של מעלה ולהציל את ישראל מכליה</div> | |

שרמו לנו הקב"ה: **"ועשו לי מקדש"**, אך שמא תאמרו מנין תימשך שם הקדושה, לכן הוסיף הקב"ה לומר: **"ושכנתי בתוכם"** בלשון רבים, הן בבית מקדש של מעלה והן בבית המקדש של מטה, ומבית המקדש של מעלה נמשכת הקדושה לבית המקדש של מטה.

הנה כי כן זהו ביאור דברי הזוהר הקדוש: **"והבריח התיכון בתוך הקרשים מבריח מן הקצה אל הקצה, דא הוא יעקב קדישא שלימא"**, כי הבריח התיכון של הקדושה שהיתה בבית מקדש של מטה, הוא מצורתו של יעקב אבינו החקוקה בכסא הכבוד בבית מקדש של מעלה, ובכך הוא **"מבריח מן הקצה אל הקצה"**, כי הוא מקשר את הקצה העליון בבית המקדש של מעלה עם הקצה התחתון בבית המקדש של מטה.

ביאור ענין חורבן בית מקדש של מעלה

מעתה יאיר לנו להבין הטעם שהחריב הקב"ה בית המקדש של מעלה, כי מאחר שביקש הקב"ה להחריב בית מקדש של מטה כדי להציל את ישראל מכליה, בבחינת: **"שפך חמתו על העצים ועל האבנים"**, על כן הקדים הקב"ה להחריב תחילה בית מקדש של מעלה, כדי להפסיק המשכת הקדושה לבית המקדש של מטה, ועל ידי זה היה אפשר אחר כך להחריב את הבית מקדש של מטה ולהציל את ישראל מכליה.

ונראה לבאר לפי זה ענין החורבן של בית המקדש של מעלה, על פי מה שמצינו בתנא דבי אליהו זוטא (פרק כא): **"אמר הקב"ה לישראל, בני מיום שהחרבתי את ביתי של מטה, לא עליתי וישבתי בביתי של מעלה אלא הייתי יושב ובטל"**. ולכאורה יפלא הפלא ופלא, איך יעלה על הדעת לומר ח"ו על הקב"ה שהוא יושב בטל.

אך לפי האמור נראה לפרש הכוונה בזה, כי ענין חורבן בית המקדש של מעלה הוא, שאין הקב"ה יושב על כסא כבודו בקדשי הקדשים

של מעלה, כדי להשפיע קדושה לבית המקדש של מטה המכון כנגדו, אלא הקב"ה כביכול גלה עם כסא כבודו מהקדשי קדשים של מעלה והוא יושב עליו במקום אחר.

וזהו ביאור המדרש: **"אמר הקב"ה לישראל, בני מיום שהחרבתי את ביתי של מטה, לא עליתי וישבתי בביתי של מעלה, אלא הייתי יושב ובטל"**, אין הכוונה ח"ו שהקב"ה יושב בטל, אלא הכוונה שהוא יתברך יושב על כסא כבודו מחוץ לבית מקדש של מעלה, ובכך הוא כביכול **"יושב ובטל"** מהפעולה הראשונה שהשפיע קדושה לבית המקדש של מטה, אבל בודאי שגם בגלות יושב הקב"ה על כסא כבודו ומשפיע קדושה לישראל להחזירם בתשובה, ועל כך אמרו (יומא פו.): **"גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד"**.

אין החורבן שולט באיקונין של יעקב

בדרך זו במסילה נעלה לבאר נפלאות מעשה ה', שהשליך משמים לארץ תפארת ישראל, זיו איקונין של יעקב מובחר שבאבות החקוקה בכסא הכבוד, על פי מה ששינוי בגמרא (פסחים פח.): **"מאי דכתיב (ישעיה ב ג) והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלהי יעקב וגו', אלקי יעקב ולא אלקי אברהם ויצחק, אלא לא כאברהם שכתוב בו הר... לא כיצחק שכתוב בו שדה... אלא כיעקב שקראו בית"**.

ומבאר האלשיך הקדוש ב"תורת משה" פרשת בחוקותי (ויקרא כו יג ד"ה או יאמר), כי בית המקדש הראשון שהיה בזכות אברהם אבינו, שלטו בו ידי האויבים מצד ישמעאל שיצא מאברהם, וכן בית המקדש השני שהיה בזכות יצחק אבינו, שלטו בו ידי האויבים מצד עשו שיצא מיצחק, אבל בית מקדש השלישי שיהיה בזכות יעקב אבינו שהיתה מטתו שלימה יתקיים לנצח נצחים בלי שום ביטול.

מעתה יאיר לנו להבין מה שהשליך הקב"ה משמים לארץ איקונין של יעקב החקוקה בכסא הכבוד, כי כל זמן שאיקונין של יעקב היה חקוק בכסא הכבוד בבית המקדש של מעלה לא היה אפשר להחריבו, כי קדושת יעקב היא בבחינת בית המתקיים תמיד, והרי אז היה צריך שישפוך הקב"ה ח"ו חמתו על ישראל.

על כן נתחכם הקב"ה ברוב רחמיו להשליך משמים לארץ איקונין של יעקב מכסא הכבוד של מעלה, כדי שיוכל להחריב בית מקדש של מעלה, ועל ידי זה היה אפשר להחריב גם בית מקדש של מטה, אשר על ידי זה שפך הקב"ה חמתו על העצים ועל האבנים והציל את ישראל מכליה.

ויש להוסיף בזה תבלין על פי מה שלמדנו מדברי המגיד הקדוש מקוזניץ זי"ע, כי בעת החורבן טייל הקב"ה עם אברהם **"ארוכות וקצרות"**, להמתיק הדינין על ישראל על ידי החורבן בבחינת: **"שפך חמתו על העצים ועל האבנים"**, והנה ידוע כי מדתו של יעקב היא **"תפארת"** הכלולה ממדת החסד וממדת הדין, על כן השליך הקב"ה משמים לארץ **"תפארת ישראל"**, מדתו של יעקב **"תפארת"** כדי לכלול בחורבן חסד ודין, כי עצם החורבן הוא דין אולם כלול בו חסד להציל את ישראל מכליה.

ועתה בא וראה איך כל זה רמוז בדברי ירמיה: **"השליך משמים ארץ תפארת ישראל"**, שהשליך זיו איקונין של יעקב שמדתו **"תפארת"** מהכסא הכבוד בבית מקדש של מעלה, וכל זה במטרה: **"ולא זכר הדום רגליו"**, ופירש רש"י: **"הדום רגליו, שרפרף מרגלותיו וזה בית המקדש"**, כלומר כדי שיוכל לשפוך חמתו **"ביום אפו"** על בית המקדש של מטה שהוא הדום רגליו של הכסא הכבוד ולהציל בכך את ישראל.